

Regeringen
li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
li.dl@regeringskansliet.se

Yttrande över Ds 2026:10 Åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur – ansvar, kontroll och samverkan

Er beteckning: LI2026/00710

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Halland tillstyrker i huvudsak förslagen och välkomnar utredningens ambition att stärka arbetet mot illegal införsel av sällskapsdjur. Vi ser särskilt positivt på länsstyrelsernas nya kontrollansvar och anmälningsplikten för legitimerad personal inom djurens hälso- och sjukvård. Detta kan leda till effektivare tillsyn och motverkande av illegal införsel av sällskapsdjur.

Vi ser samtidigt behov av vissa förtydliganden och justeringar för att förslagen ska bli mer ändamålsenliga och genomförbara för länsstyrelserna.

Avgifter (avsnitt 6.10)

Länsstyrelsen anser inte att okunskap om att en införsel skett i strid med gällande regelverk ska utgöra ett särskilt skäl att helt eller delvis sätta ned kostnaden för en åtgärd.

Länsstyrelsen konstaterar att det inte framgår i utredningen vem avgifterna för Länsstyrelsens kontroll som inte ursprungligen var planerad tillfaller. Länsstyrelsen föreslår att avgifterna tillfaller länsstyrelserna.

Inför en anmälningsmöjlighet för icke legitimerad personal (avsnitt 7.7)

Länsstyrelsen föreslår att icke legitimerad personal som arbetar inom djurens hälso- och sjukvård bör ha möjlighet att bryta tystnadsplikten och anmäla misstanke om illegal införsel av sällskapsdjur. Detta för att avlasta den legitimerade personalen administrativt samt minska risken att veterinärer "tvättar" utländska hundar.

Definitionen av förmedlare är otydlig (avsnitt 8.3.7)

Det saknas vägledning för hur länsstyrelserna ska bedöma vilka aktörer som omfattas av anmälningsplikten och om plikten gäller från första förmedlade sällskapsdjur. Länsstyrelsen föreslår att definitionen av "förmedlare" förtydligas ytterligare och att exempel ges över vilka verksamheter som ska anmälas.

Risk för ineffektiv hantering av hemisoleringsbeslut (avsnitt 9.8.3)

Länsstyrelsen bedömer att kontroll av efterlevnad av hemisoleringsbeslut på distans inte kommer att fungera tillfredställande. Kontrollerna bör ske fysiskt och oanmält. En möjlighet skulle vara att länsstyrelserna ges i uppdrag att kontrollera även de hemisoleringsbeslut som fattas av Jordbruksverket och Tullverket utifrån vårt regionala områdesansvar. Länsstyrelsen önskar i annat fall åtminstone underrättas om samtliga beslut som fattats av Tullverket och Jordbruksverket.

Länsstyrelsen anser att det behövs ett förtydligande av vilken myndighet som har mandat att fatta vilka beslut. Exempelvis kan en aktör, som har sitt säte i ett län, föra in sällskapsdjur som direkt placeras i ett eller flera andra län. Länsstyrelsen tycks då inte längre ha befogenhet att utöva kontroll eller rikta beslut mot den enskilde djurhållaren, utan ansvaret övergår till Jordbruksverket. Så länge djuren inte hålls av den tillståndspliktiga verksamheten eller förmedlaren, vilket de sällan gör, så blir det Jordbruksverkets ansvar. Förslagsvis bör länsstyrelsernas befogenhet och kontrollansvar utökas för att även omfatta de djurhållare som håller djur som förts in av tillståndspliktig verksamhet eller förmedlare. Detta för att

effektivisera kontrollen och slippa att överlämna till annan myndighet mitt i en pågående utredning, vilket skulle riskera att försena brådskande beslut som hemisolering. Under dessa förutsättningar behöver dock ytterligare resurser tillföras länsstyrelserna utöver den beräkning som gjorts i yttrandet.

Länsstyrelsen föreslår också att beslut om hemisolering eller annan åtgärd fattas av den länsstyrelse där verksamhetens/förmedlarens säte finns, och som därmed bedriver utredningen. Även detta för att vara resurseffektivt och inte riskera att försena smittskyddsmässigt väsentliga beslut. Kontroll av efterlevnaden av hemisoleringsbeslut bör dock överlämnas till det län där djuret befinner sig.

Öka resursfördelningen till länsstyrelserna (avsnitt 12.3.5)

Utredningen föreslår att länsstyrelserna ska tillföras 1 miljon kronor totalt per år, vilket motsvarar 47 600 kronor per länsstyrelse (2 miljoner första året, vilket motsvarar 95 200 kronor per länsstyrelse). Länsstyrelsen bedömer detta som otillräckligt, särskilt för ett län som Halland med många tillståndspliktiga verksamheter och gränspassager.

Enligt utredningens förslag tillkommer en rad arbetsuppgifter och ansvarsområden för länsstyrelserna. Vissa av arbetsuppgifterna föreslås göras i samband med länsstyrelsernas kontroll av tillståndspliktiga verksamheter. Länsstyrelserna utför idag mycket begränsad kontroll av dessa verksamheter på grund av redan begränsade ekonomiska resurser.

Enligt förslaget ska länsstyrelserna ansvara för offentlig kontroll av både tillståndspliktiga verksamheter som för in sällskapsdjur och förmedlare av sällskapsdjur från andra länder. I kontrollen ingår löpande bevakning av online-annonser, vilket kommer att vara väldigt resurskrävande. Vidare ska länsstyrelserna vidta åtgärder vid brister i efterlevnaden vilket kan innebära beslut om hemisolering, avlivning eller förelägganden. Kostnaden för det tillkommande kontrollarbetet uppskattas till minst 100 000–200 000 kronor per länsstyrelse och år, beroende på antalet verksamheter i länet.

Länsstyrelsens personal behöver utbildas i införselregler och smittskydd, samtidigt som en kontinuerlig samverkan mellan myndigheter måste upprätthållas. Länsstyrelserna ska enligt

utredningen ingå i en nationell samverkansgrupp. Det behövs också särskild samordning för att klargöra hur uppdelningen ska se ut gällande bevakningen mellan Jordbruksverket och länsstyrelserna så att det inte blir dubbelarbete eller att något hamnar mellan stolarna. Kompetensutveckling och samverkan beräknas kosta minst 100 000 kronor per länsstyrelse första året och därefter 50 000 kronor per år.

Därtill tillkommer administrativ hantering av förmedlares nya anmälningssplikt, utveckling av nya e-tjänster och rutiner mm. samt överlämnande av alla tillståndsbeslut till Skatteverket. Denna hantering beräknas kosta minst 50 000 kronor per länsstyrelse och år.

Regionala skillnader

I beaktande bör också tas att resursbehovet för länsstyrelsernas nya uppgifter varierar beroende på länets förutsättningar och geografiska läge. Storstadslän har fler tillståndspliktiga verksamheter och förmedlare, vilket kräver mer resurser för att genomföra kontroller och hantera anmälningar.

Dessutom kommer de län som bidrar med representanter till den nationella samverkansgruppen att behöva extra resurser för resor och deltagande i nationella möten, vilket ytterligare ökar resursbehovet för dessa län.

Ökat behov av veterinärmedicinsk kompetens

Beslut om hemisolering och avlivning är komplexa och resurskrävande. De kräver veterinärmedicinsk kompetens för att bedöma smittorisker och Länsstyrelsen ser ett större behov av länsveterinärresurser för att fatta korrekta beslut. På många länsstyrelser arbetar inte länsveterinär alls med tillståndsärenden i nuläget.

Förslag till åtgärd

Mot bakgrund av det beräknade resursbehovet föreslår vi att regeringen ökar anslaget till länsstyrelserna till minst 4,4-6,3 miljoner kronor per år (5,2-7,4 miljoner första året) för att säkerställa att länsstyrelserna har tillräckliga resurser för att genomföra sina nya uppgifter på ett effektivt och enhetligt sätt.

Dessutom föreslår Länsstyrelsen att regeringen inför en flexibel resurspott som kan fördelas mellan länen utifrån behov och förutsättningar, för att säkerställa likvärdig kontroll i hela landet.

Om länsstyrelserna inte tilldelas tillräckliga resurser riskerar förslagen att leda till en försämring av smittskyddet och försvåra arbetet mot organiserad smuggling av sällskapsdjur. Dessutom riskerar ojämlik kontroll att uppstå mellan länen.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Anders Thornberg med länsveterinär Malena Grimbrandt som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Vanja Kinch medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.